

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem

Având în vedere prevederile art. 75 alin. (1) lit. b), ale art. 76 alin. (1) și (3) și ale art. 79 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea acestora.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 87/2013 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 12 decembrie 2013.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havriț

București, 13 iunie 2017.
Nr. 45.

ANEXĂ

METODOLOGIE de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem

CAPITOLUL I Dispoziții generale

SECȚIUNEA 1

Scop, domeniul de aplicare și definiții

Art. 1. — Prezenta metodologie stabilește modul de determinare a venitului reglementat al operatorului de transport și de sistem (OTS) necesar realizării serviciului de sistem, modul de calcul al tarifului pentru serviciul de sistem și al tarifului pentru serviciile funcționale de sistem (SFS), precum și principiile privind stabilirea prețurilor reglementate de achiziție a serviciilor tehnologice de sistem (STS).

Art. 2. — Prezenta metodologie este utilizată de:

a) OTS, pentru fundamentarea propunerii privind veniturile reglementate, tariful pentru serviciul de sistem și tariful pentru SFS;

b) producătorii de energie electrică furnizori ai STS, pentru fundamentarea propunerii privind prețurile reglementate de furnizare a STS;

c) ANRE, pentru verificarea și aprobarea pentru o perioadă tarifară a tarifelor și prețurilor prevăzute la lit. a) și b).

Art. 3. — (1) Termenii utilizați în prezenta metodologie sunt definiți în următoarele acte normative:

a) Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;

b) Codul tehnic al rețelei electrice de transport, aprobat prin ordin al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, în vigoare.

(2) În sensul prevederilor prezentei metodologii, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

<i>Autoritatea competentă (ANRE)</i>	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
<i>Baza reglementată a activelor (BAR)</i>	Valoarea netă contabilă a activelor imobilizate, corporale și necorporale, recunoscută de autoritatea competentă, utilizate la prestarea serviciului de sistem
<i>Client dispecerizabil</i>	Cientul final care se înscrie la piața de echilibrare și care are capacitatea tehnică de a-și modifica sarcina sau de a fi întrerupt la comanda OTS prin dispoziție de dispecer
<i>ENTSO-E</i>	Rețeaua Europeană a Operatorilor de Transport și de Sistem de Energie Electrică

<i>Perioadă tarifară</i>	Perioada t în care se aplică tarife aprobate de autoritatea competentă; aceasta este de un an și începe la data de 1 iulie a fiecărui an.
<i>Provizion/rezervă reglementată</i>	Sumă egală cu corecția anuală negativă a venitului reglementat aferent unei perioade tarifare t , destinată acoperirii diferenței dintre venitul realizat și costul reglementat al serviciului de sistem în anul t
<i>Rata inflației (RI)</i>	Rată a inflației, exprimată în procente, determinată de instituțiile abilitate pe baza indicelui de creștere a prețurilor de consum
<i>Rata reglementată a rentabilității (RRR)</i>	Randament reglementat al BAR, exprimat în procente, stabilit de autoritatea competentă pe baza costului mediu ponderat al capitalului
<i>Rentabilitatea bazei reglementate a activelor (RBAR)</i>	Valoare recunoscută de autoritatea competentă a randamentului reglementat al BAR, exprimată în unități monetare. RBAR se determină prin înmulțirea RRR cu BAR.

SECȚIUNEA a 2-a

Funcțiile serviciului de sistem

Art. 4. — (1) OTS furnizează serviciul de sistem tuturor clienților racordați la Sistemul electroenergetic național (SEN) și/sau participanți la piața de energie.

(2) Prin serviciul de sistem se asigură:

- siguranța în funcționare a SEN;
- funcționarea eficientă a pieței de energie;
- restaurarea funcționării SEN după un colaps total sau al unei zone.

Art. 5. — Pentru realizarea serviciului de sistem, OTS utilizează:

- SFS constând în utilizarea resurselor proprii umane și tehnice specifice;
- STS constând în resurse achiziționate de la participanții la piața energiei electrice.

Art. 6. — SFS sunt destinate să asigure conducerea prin dispecer a SEN, care cuprinde următoarele funcții:

- planificarea operațională;
- conducerea operațională, care constă în programarea operațională și comanda operațională.

Art. 7. — STS sunt utilizate de OTS în scopul de a asigura:

- compensarea variației de sarcină în SEN, respectiv reglarea frecvenței și a soldului SEN;
- menținerea de capacități de rezervă de putere activă pentru compensarea diferențelor față de programul de funcționare a SEN;

(c) reglarea tensiunilor în rețeaua electrică de transport (RET);

(d) restaurarea funcționării SEN după un colaps total sau al unei zone.

Art. 8. — STS sunt realizate cu următoarele mijloace:

- sistemele pentru reglajul primar al frecvenței;
- sistemul pentru reglajul secundar frecvență-putere automat și centralizat;

(c) rezervele pentru reglajul terțiar de putere;

(d) sistemele locale pentru reglajul tensiunii;

(e) sistemele automate de izolare pe serviciile proprii și de autopornire a grupurilor în vederea restaurării funcționării SEN după un colaps total sau al unei zone;

(f) portofoliul de clienți dispecerizabili.

SECȚIUNEA a 3-a

Principii și reguli

Art. 9. — (1) Venitul reglementat pentru serviciul de sistem aferent fiecărei perioade tarifare t se determină anterior începerii acestei perioade.

(2) Venitul reglementat aferent unei perioade tarifare t se corectează pe baza datelor realizate/estimate aferente perioadelor tarifare $t-2/t-1$.

Art. 10. — (1) Principiile care stau la baza stabilirii tarifelor pentru serviciul de sistem/prețurilor reglementate de achiziție a STS sunt:

- tarifele trebuie să asigure tratament nediscriminatoriu pentru toți clienții serviciului;
- tarifele/prețurile trebuie să acopere numai costurile justificate aferente serviciului de sistem, precum și o cotă rezonabilă de profit;
- metoda de calcul al tarifelor conține elemente stimulative privind creșterea eficienței economice a serviciului.

(2) La determinarea venitului reglementat, autoritatea competentă consideră veniturile solicitate de OTS pentru perioada tarifară t , ținând seama de:

- costurile justificate cu prestarea serviciului de sistem;
- corecțiile anuale stabilite în conformitate cu prevederile prezentei metodologii;
- planul de investiții pentru serviciul de sistem;
- evoluția cantității de energie electrică extrasă din rețele, în condițiile art. 33;
- asigurarea viabilității financiare a OTS.

Art. 11. — (1) OTS alocă costurile comune între serviciul de sistem reglementat și celelalte servicii reglementate/nereglementate pe care le prestează, folosind o metodă de alocare a costurilor care respectă principiile cauzalității economice.

(2) Costurile alocate în conformitate cu prevederile de la alin. (1) se utilizează de OTS pentru stabilirea veniturilor solicitate pentru serviciul de sistem.

Art. 12. — (1) OTS furnizează explicații detaliate privind:

- modul de alocare a costurilor;
- motivul alegerii metodei de alocare utilizate;
- cuantificarea factorilor utilizați în alocare.

(2) Autoritatea competentă controlează corectitudinea alocării costurilor în vederea evitării subvențiilor încrucișate între serviciul de sistem reglementat și alte servicii prestate de OTS.

Art. 13. — La fundamentarea tarifelor pentru serviciul de sistem, OTS clasifică și alocă veniturile obținute din alte servicii pentru care sunt utilizate resurse comune între serviciul reglementat de sistem și alte servicii prestate de OTS, utilizând chei de alocare determinate similar cu cele prevăzute la art. 11 referitoare la costuri.

Art. 14. — (1) La calculul tarifelor pentru serviciul de sistem, orice cost/venit asociat serviciului de sistem este inclus o singură dată.

(2) În cazul în care se constată că un cost/venit a fost inclus de mai multe ori, acesta se recuperează prin scădere din venitul reglementat al perioadei tarifare următoare constatării.

(3) Orice cost apărut în timpul perioadei tarifare t , neluat în calcul la stabilirea venitului reglementat pentru perioada tarifară t , poate fi luat în considerare la stabilirea venitului reglementat al perioadei tarifare $t+1$, pe baza justificărilor transmise de OTS.

(4) Corecția privitoare la costurile incluse de mai multe ori la stabilirea venitului reglementat poate fi realizată pentru o perioadă anterioară de maximum 3 ani.

Art. 15. — OTS are obligația de a aloca activele/cotele de active destinate serviciului de sistem față de cele destinate serviciului de transport, astfel încât să se evite luarea în calcul a aceleiași activ/aceleiași cote de activ atât la calculul tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice, cât și la calculul tarifului pentru SFS.

Art. 16. — (1) OTS ține evidența separată a tuturor contribuțiilor financiare primite anual.

(2) Valoarea contribuțiilor este transmisă la autoritatea competentă, conform machetelor de monitorizare a activității OTS.

Art. 17. — Tarifele pentru serviciul de sistem sunt aprobate anual de autoritatea competentă și intră în vigoare la începutul fiecărei perioade tarifare.

Art. 18. — (1) Stabilirea unor tarife noi în cursul unei perioade tarifare este posibilă în condițiile prevăzute la art. 45, pe bază de documente justificative prezentate de OTS.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), autoritatea competentă stabilește un factor care corectează diferențele de venit înregistrate, pe care îl include în tarifele nou-aprobate, cu valabilitate până la sfârșitul perioadei tarifare.

CAPITOLUL II

Determinarea venitului reglementat

SECȚIUNEA 1

Venitul reglementat pentru serviciul de sistem

Art. 19. — (1) Venitul anual reglementat al OTS pentru asigurarea serviciului de sistem (VSS^t) se calculează pe baza costurilor justificate, necesare pentru prestarea serviciului de sistem în perioada tarifară t .

(2) VSS^t are două componente, respectiv:

a) venitul reglementat pentru realizarea serviciilor funcționale de sistem (VSFS^t);

b) venitul reglementat pentru achiziția serviciilor tehnologice de sistem (VSTS^t).

SECȚIUNEA a 2-a

Venitul reglementat pentru realizarea serviciilor funcționale de sistem (VSFS^t)

Art. 20. — (1) VSFS^t se determină de către OTS, ca sumă a costurilor justificate, necesare pentru activitățile desfășurate în calitate sa de operator de sistem, respectiv:

a) dispacherizarea instalațiilor SEN prin comanda operațională, planificarea și programarea operațională;

b) administrarea pieței de echilibrare, a pieței de achiziție a STS, a pieței de alocare a capacității de interconexiune, precum și participarea la crearea pieței interne europene de energie electrică;

c) managementul investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii aferente serviciului de sistem;

d) integrarea în SEN, a centralelor electrice;

e) managementul schimburilor neplanificate ale soldului SEN, inclusiv al ajutoarelor de avarie;

f) alte activități necesare pentru respectarea cadrului de reglementare în vigoare referitor la serviciul de sistem.

(2) VSFS^t aferent perioadei tarifare t include următoarele costuri justificate ale OTS, recunoscute de autoritatea competentă, aferente activităților prevăzute la alin. (1):

a) costurile de operare și mentenanță COM^t care cuprind:

1. costuri cu materii prime și materiale consumabile;

2. alte costuri materiale;

3. costuri cu apa, energia electrică și alte utilități;

4. costuri cu lucrări de întreținere și reparații, inclusiv lucrări executate cu terți, achiziționate în conformitate cu prevederile legale în vigoare privitoare la achizițiile publice;

5. costuri cu preluarea în locație de gestiune și chirii;

6. costuri cu asigurarea echipamentelor;

7. costuri cu studii și cercetări;

8. costuri cu alte servicii executate cu terți (inclusiv cursuri pentru perfecționarea personalului, colaborări, comisioane și onorarii, protocol, reclamă și publicitate, deplasări, detașări și transferări, cheltuieli poștale și taxe de telecomunicații);

9. costuri cu salariile personalului și alte cheltuieli legate de personal, acordate în condițiile legii (salarii, diurne, prime, tichete de masă etc.);

10. costuri cu despăgubiri aferente lucrărilor de dezvoltare, modernizare și mentenanță a infrastructurii pentru serviciul de sistem, stabilite în condițiile legii, prin acordul părților și/sau prin hotărâre judecătorească în cazul în care părțile nu se înțeleg;

11. costuri rezultate din plata impozitelor, redevențelor, taxelor și vărsămintelor asimilate, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile locale;

12. contribuții la fonduri speciale, aferente fondului de salarii, stabilite conform prevederilor legale în vigoare, cu excepția celor aferente sistemelor/fondurilor alternative de pensii sau sărătate;

13. costuri extraordinare determinate de forța majoră;

14. cheltuielile generale de administrare alocate conform prevederilor art. 11 alin. (1);

15. creanțe neincasate care nu pot fi recuperate din cauza falimentului clientului, în baza unei hotărâri judecătorești rămase definitivă, care provin din obligația OTS de a nu întrerupe prestarea serviciului către un client aflat în procedură de insolvență conform prevederilor legale în vigoare;

b) cheltuieli aferente amortizării reglementate a activelor existente și a noilor investiții (AM^t);

c) costurile cu schimburile de energie electrică neplanificate, inclusiv cele cu ajutoarele de avarie bazate pe mecanisme comerciale (CSN^t);

d) rentabilitatea bazei reglementate a activelor (RBAR^t);

e) cheltuieli aferente unor investiții care și-au pierdut utilitatea în urma schimbării cadrului de reglementare, numite costuri îngropate, pe care OTS are dreptul să le solicite pe bază de documente justificative.

Art. 21. — (1) VSFS^t necesar acoperirii costurilor justificate prevăzute la art. 20 alin. (2) se calculează cu relația:

$$VSFS^t = COM^t + AM^t + CSN^t + RBAR^t - V_a^t + KP_a^t \quad [lei] \quad (1)$$

unde:

COM^t — costurile de operare și mentenanță recunoscute de autoritatea competentă pentru anul t ;

AM^t — cheltuieli aferente amortizării reglementate a activelor existente și a noilor investiții recunoscute de autoritatea competentă pentru anul t ;

CSN^t — costurile cu schimburile de energie electrică neplanificate, inclusiv cele cu ajutoarele de avarie recunoscute de autoritatea competentă pentru anul t ;

RBAR^t — rentabilitatea bazei reglementate a activelor;

V_a^t — veniturile obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea serviciului de sistem, aferente perioadei tarifare t ;

KV_c^t — factorul de corecție a venitului VSFS^t din perioada tarifară t , datorat erorilor de estimare/prognoză pentru perioada tarifară $t-2/t-1$.

(2) Amortizarea bazei reglementate a activelor AM^t este egală cu suma dintre amortizarea reglementată a activelor aferente serviciului de sistem ce compun baza reglementată a activelor la sfârșitul perioadei tarifarare $t-1$ și cea a activelor aferente serviciului de sistem puse în/scoase din funcțiune la jumătatea perioadei tarifarare t calculate folosind metoda liniară cu aplicarea duratelor de amortizare reglementate, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta metodologie.

(3) La determinarea amortizării reglementate pentru alte categorii de mijloace fixe, neincluse în anexă, se folosește metoda liniară cu aplicarea duratelor maxime de funcționare stabilite în Catalogul privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, aprobat prin hotărâre a Guvernului, sau durate mai mari decât acestea, aprobate prin decizii/hotărâri ale conducerii OTS.

(4) Rentabilitatea bazei reglementate a activelor RBAR^t se calculează cu relația:

$$RBAR^t = BAR_{med}^t \times RRR \quad [lei] \quad (2)$$

(5) Baza reglementată medie a activelor pentru perioada tarifară t BAR_{med}^t se calculează cu relația:

$$BAR_{med}^t = (BAR^{t-1} + BAR^t)/2 \quad [lei] \quad (3)$$

unde:

BAR^{t-1} — baza reglementată a activelor la sfârșitul perioadei tarifarare $t-1$;

BAR^t — baza reglementată a activelor la sfârșitul perioadei tarifarare t ;

$$BAR^t = BAR^{t-1} + IA^t - EA^t - AM^t \quad [lei] \quad (4)$$

IA^t — valoarea activelor intrate în BAR, recunoscute de ANRE în cursul perioadei tarifarare t ;

EA^t — valoarea activelor ieșite din BAR sau a activelor vândute/cedate în cursul perioadei tarifarare t ;

AM^t — amortizarea bazei reglementate a activelor, stabilită în conformitate cu prevederile alin. (2).

(6) Rata reglementată a rentabilității RRR se consideră egală cu cea aprobată de autoritatea competentă pentru calculul venitului reglementat aferent serviciului de transport.

(7) Veniturile V_a^t reprezintă veniturile obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea serviciului de sistem, aferente perioadei tarifarare t , și cuprind: venituri din schimburile de energie electrică neplanificate, inclusiv cele din ajutoarele de avarie, venituri din alte prestații și alte venituri de exploatare (cu excepția veniturilor obținute din dezmembrări nevalorificate, a celor înregistrate în contabilitate la nivelul cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe realizate din contribuții financiare, a celor provenite din valorificarea bunurilor aparținând domeniului public al statului, a celor rezultate din anularea provizioanelor pentru creanțe încasate și pentru pierderi din creanțe și a părții din venitul obținut de OTS din penalități și majorări calculate pentru întârzierea la plată a facturilor aferente serviciului de sistem și încasate, care acoperă costul cu penalități și majorări de întârziere aplicate OTS aferente serviciului de sistem).

(8) KV_c^t reprezintă factorul de corecție a venitului VSFS^t din perioada tarifară t , datorat erorilor de estimare/prognoză pentru perioada tarifară $t-2/t-1$ față de valorile realizate/estimate aferente perioadelor tarifarare $t-2/t-1$.

Art. 22. — La stabilirea VSFS^t nu se iau în considerare:

- costuri aferente contribuțiilor gratuite;
- costuri cu amenzi, penalități și majorări de întârziere aplicate OTS;
- costuri cu salarii compensatorii conform legislației în vigoare;
- pierderi din creanțe și debitori diverși, cu excepția celor prevăzute la art. 20 alin. (2) lit. a) pct. 15;

e) cheltuieli de judecată și alte cheltuieli asociate;

f) cheltuieli privind activele casate/cedate și alte operațiuni de capital;

g) costuri din categoria celor de operare și mentenanță incluse în valoarea activelor;

h) costuri cu despăgubiri, altele decât cele prevăzute la art. 20 alin. (2) lit. a) pct. 10, stabilite prin acordul părților și/sau prin hotărâre judecătorească în cazul în care părțile nu se înțeleg;

i) cheltuieli de exploatare aferente materialelor, obiectelor de inventar și imobilizărilor corporale și necorporale realizate în regie proprie sau aflate în curs de execuție;

j) cheltuieli aferente materialelor recuperate și refolosibile pentru serviciul de sistem.

SECȚIUNEA a 3-a

Investiții

Art. 23. — (1) OTS are obligația de a înainta autorității competente spre aprobare, la data de 1 aprilie a perioadei tarifarare $t-1$, planul anual de investiții pentru serviciul de sistem pe surse de finanțare pentru perioada tarifară t și, la data de 1 august a perioadei tarifarare t , situația realizării planului anual de investiții pentru serviciul de sistem pe surse de finanțare pentru perioada tarifară $t-1$.

(2) Durata medie de amortizare aferentă mijloacelor fixe prognozate a fi puse în funcțiune/puse în funcțiune în perioada tarifară t , determinată ca raport între valoarea totală de inventar a mijloacelor fixe și valoarea amortizării anuale cumulate a acestora, este mai mare de 6 ani, atât în faza de planificare, cât și în faza de realizare a planului de investiții.

Art. 24. — (1) Autoritatea competentă aprobă investițiile propuse de OTS, considerate a fi justificate, în condițiile prezentei metodologii; OTS este înștiințat cu privire la investițiile care nu au fost aprobate de autoritatea competentă, cu motivația neacceptării acestora.

(2) Autoritatea competentă are dreptul de a analiza în orice moment orice investiție anterior aprobată, din punctul de vedere al oportunității și eficienței acesteia, și de a nu include în BAR mijloacele fixe rezultate din investiții realizate care nu pot fi probate ca eficiente.

Art. 25. — (1) Planul de investiții se fundamentează pe baza studiilor de fezabilitate, prin demonstrarea necesității, oportunității și eficienței fiecărui proiect de investiții.

(2) În scopul probării eficienței fiecărui proiect realizat din planul de investiții, OTS transmite la autoritatea competentă:

a) un memoriu de justificare, din care să rezulte beneficiile specifice obținute în urma realizării acestora, determinate valoric, prin comparație cu beneficiile determinate/cuantificate ex-ante la fundamentarea planului de investiții;

b) documentele complete de promovare, cum ar fi: referatul de necesitate/nota de fundamentare, studiul de fezabilitate, tema de proiectare, comanda de proiectare, proiectul tehnic, caietul de sarcini, contractul de execuție/de achiziție; aceste documente se transmit în format electronic, organizate pe lucrări, cu respectarea codificării acestora din planul anual de investiții;

c) documentele complete de finalizare, cum ar fi: bonuri de consum, situații de plată, aprobări la plată, procese-verbale de recepție la terminarea lucrării, procese-verbale de punere în funcțiune, fișa contabilă a mijlocului fix, lista mijloacelor fixe la care s-au realizat lucrări de îmbunătățire a parametrilor tehnici din care să rezulte valoarea acestora înainte și după realizarea investiției, alte documente din care să rezulte valoarea investiției; aceste documente se transmit în format electronic, organizate pe lucrări, cu respectarea codificării acestora din planul anual de investiții.

Art. 26. — (1) OTS are obligația de a realiza proiectele de investiții prevăzute în planul anual de investiții, transmis în conformitate cu prevederile art. 23 și aprobat de autoritatea competentă.

(2) Realizarea unor investiții suplimentare față de cele incluse în planul de investiții aprobat de autoritatea competentă pentru perioada tarifară t sau realizarea unor investiții la o valoare mai mare decât cea aprobată în cadrul planului trebuie justificată de OTS și aprobată în prealabil de autoritatea competentă.

(3) Lucrările realizate suplimentar față de planul de investiții aferent perioadei tarifare $t-1$, cu aprobarea prealabilă a autorității competente, se introduc în planul de investiții pentru perioada tarifară t și se fundamentează în conformitate cu prevederile art. 25.

(4) Lucrările realizate suplimentar, pentru care nu a fost solicitată aprobarea prealabilă sau care au fost respinse de autoritatea competentă, nu sunt remunerate.

SECȚIUNEA a 4-a

Venitul reglementat pentru achiziția serviciilor tehnologice de sistem (VSTS)

Art. 27. — VSTS este necesar OTS pentru achiziționarea următoarelor resurse:

- rezerva de reglaj primar;
- rezerva de reglaj secundar frecvență-putere;
- rezerva de reglaj terțiar rapid;
- rezerva de reglaj terțiar lent;
- energia reactivă necesară pentru reglajul tensiunii în RET;
- consumul dispecerizabil.

Art. 28. — (1) Venitul reglementat necesar pentru achiziția STS, pentru perioada tarifară t , ($VSTS^t$) se determină ca sumă a costurilor justificate ale OTS recunoscute de ANRE pentru achiziția cantităților orare de STS menționate la art. 27, atât în regim reglementat, cât și prin mecanisme de piață.

(2) Venitul $VSTS^t$ se calculează cu relația:

$$VSTS^t = \sum_i \sum_n [(P_{STSR}^{i,n} \cdot Q_{STSR}^{i,n}) + (P_{STSL}^{i,n} \cdot Q_{STSL}^{i,n})] \quad [\text{lei}] \quad (5)$$

unde:

$P_{STSR}^{i,n}$ — reprezintă prețul de achiziție în regim reglementat pentru cantitatea de STS de tipul i de la producătorul/clientul dispecerizabil n , în perioada tarifară t , în [lei/hMW];

$Q_{STSR}^{i,n}$ — reprezintă cantitatea reglementată de STS de tipul i achiziționată de la producătorul/clientul dispecerizabil n în perioada tarifară t , în [hMW];

$P_{STSL}^{i,n}$ — reprezintă prețul de achiziție în regim concurențial pentru cantitatea de STS de tipul i achiziționată de la producătorul/clientul dispecerizabil n în perioada tarifară t , în [lei/hMW];

$Q_{STSL}^{i,n}$ — reprezintă cantitatea de STS de tipul i achiziționată prin licitație de la producătorul/clientul dispecerizabil n în perioada tarifară t , în [hMW].

SECȚIUNEA a 5-a

Corecții anuale

Art. 29. — (1) Venitul reglementat și tarifele pentru serviciul de sistem pentru perioada tarifară t se propun de către OTS până la data de 1 aprilie a perioadei tarifare $t-1$ și se aprobă de autoritatea competentă.

(2) În vederea determinării venitului reglementat pentru asigurarea SFS și STS pentru perioada tarifară t , OTS transmite următoarele date:

- proгноza venitului reglementat pentru perioada tarifară t ;
- corecțiile venitului reglementat pe baza realizărilor pentru perioada tarifară $t-2$;

c) corecțiile venitului reglementat pe baza estimărilor pentru perioada tarifară $t-1$ (datele realizate pe primele 8 luni și datele prognozate pentru următoarele 4 luni ale perioadei tarifare $t-1$).

(3) Toate datele necesare determinării venitului pentru serviciul de sistem (STS și SFS) sunt exprimate în termeni nominali.

(4) Corecțiile anuale care se aplică venitului reglementat prognozat pentru perioada tarifară t se actualizează în termeni nominali ai anului t .

Art. 30. — (1) În vederea respectării prevederilor legale privind realizarea unei cote rezonabile de profit stabilite în conformitate cu prevederile prezentei metodologii, în perioada tarifară $t-1$ în care rezultă o corecție negativă a venitului reglementat pentru serviciul de sistem VSS^t al perioadei tarifare t , OTS este obligat să constituie un provizion/o rezervă reglementată, în condițiile legii, a cărui/cărei valoare este egală cu suma corecțiilor prevăzute la art. 31 și art. 32, cu respectarea principiului independenței exercițiului financiar.

(2) Anularea provizionului sau utilizarea/reluarea la venituri a rezervei reglementate prevăzute/prevăzută la alin. (1) se realizează pe parcursul perioadei tarifare t , la aplicarea corecției negative de venit.

(3) Provizionul/Rezerva reglementată prevăzute/prevăzută la alin. (1) se stabilește, se evidențiază și se tratează, în cadrul evidențelor contabile ale OTS, distinct pentru fiecare perioadă tarifară în parte.

SECȚIUNEA a 6-a

Corectarea VSFS^t

Art. 31. — Factorul de corecție a venitului VSFS^t din perioada tarifară t KV^t , rezultat ca urmare a erorilor de estimare/prognoză pentru perioada tarifară $t-2/t-1$ față de valorile realizate/estimate a fi realizate în perioada tarifară $t-2/t-1$ și propuse de OTS conform art. 29, se calculează cu formula:

$$KV^t = \frac{(\Delta C - \Delta V)^{t-1} + (\Delta C - \Delta V)^{t-2}}{KV^{t-1}} \quad [\text{lei}] \quad (6)$$

unde:

$(\Delta C - \Delta V)^{t-1}$ — reprezintă corecția aferentă diferenței dintre costurile și veniturile cu/din SFS, care se iau în considerare la stabilirea VSFS^t conform formulei prevăzute la art. 21, ca urmare a erorii de prognoză față de costurile și veniturile estimate a fi realizate în anul $t-1$;

$(\Delta C - \Delta V)^{t-2}$ — reprezintă corecția aferentă diferenței dintre costurile și veniturile cu/din SFS, care se iau în considerare la stabilirea VSFS^t conform formulei prevăzute la art. 21, ca urmare a erorii de estimare față de costurile și veniturile realizate în anul $t-2$.

SECȚIUNEA a 7-a

Corectarea VSTS^t

Art. 32. — (1) Factorul de corecție a VSTS^t din perioada tarifară t se determină având în vedere erorile de estimare/prognoză pentru perioada tarifară $t-2/t-1$ față de valorile realizate/estimate a fi realizate în perioada tarifară $t-2/t-1$ și propuse de OTS conform art. 29.

(2) La calculul VSTS^t în perioada tarifară t , autoritatea competentă determină suma aferentă câștigurilor obținute de OTS printr-o gestionare eficientă a STS în cadrul perioadei tarifare $t-2/t-1$ și alocă 80% din aceasta utilizatorilor (mecanism de împărțire a câștigurilor).

(3) Prognozarea venitului VSTS^t din perioada tarifară t ia în considerare costurile realizate de OTS printr-o gestionare eficientă a STS în cadrul perioadei tarifare $t-2/t-1$.

CAPITOLUL III

Calculul tarifului pentru serviciul de sistem

Art. 33. — (1) Venitul aferent serviciului de sistem se obține de OTS prin aplicarea tarifului pentru serviciul de sistem pentru energia electrică extrasă din rețelele electrice.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), nu se aplică tariful pentru serviciul de sistem la energia electrică exportată și la energia electrică aferentă STS furnizat de clientul dispecerizabil la comanda OTS prin dispoziție de dispecer.

Art. 34. — Tarifele pentru serviciul de sistem și SFS se stabilesc pentru o perioadă tarifară t și se calculează pe baza venitului reglementat aferent serviciului respectiv și a energiei electrice extrase din rețelele electrice, stabilită în conformitate cu prevederile art. 33.

Art. 35. — (1) Tariful pentru serviciul de sistem t_{SS} pentru perioada tarifară t se calculează cu relația:

$$t_{SS}^t = VSS/Q_e^t \quad [\text{lei/MWh}] \quad (7)$$

(2) Tariful pentru SFS, t_{SFS} în perioada tarifară t , se calculează cu relația:

$$t_{SFS}^t = VSFS/Q_e^t \quad [\text{lei/MWh}] \quad (8)$$

unde:

Q_e^t — prognoza energiei electrice extrase din rețele, stabilită în conformitate cu prevederile art. 33, pentru perioada tarifară t .

CAPITOLUL IV

Principii privind achiziția STS și stabilirea prețurilor reglementate de achiziție a STS

SECȚIUNEA 1

Principii privind achiziția STS

Art. 36. — Cantitățile de STS necesare pentru perioada tarifară t se determină și se contractează de către OTS în conformitate cu prevederile legale și ale cadrului de reglementare, precum și cu normele ENTSO-E în vigoare, astfel încât să fie asigurată siguranța în funcționare a SEN.

Art. 37. — (1) STS se achiziționează de către OTS în regim concurențial, cu excepția:

a) STS furnizate în regim reglementat pentru aplicarea prevederilor unor acte normative specifice care vizează menținerea siguranței în funcționare a SEN (legi, hotărâri ale Guvernului, decizii ale CE, regulamente UE etc.);

b) STS furnizate de producătorii selecționați de OTS astfel încât să fie evitată exercitarea poziției dominante pe piața concurențială de energie electrică.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), autoritatea competentă analizează costurile justificate ale producătorilor și aprobă prețurile reglementate de achiziție pentru fiecare tip de STS furnizat de aceștia.

SECȚIUNEA a 2-a

Principii privind stabilirea prețurilor reglementate de achiziție a STS

Art. 38. — Producătorii de energie electrică furnizori de STS în regim reglementat, prevăzute la art. 37 alin. (1), transmit propunerea de prețuri reglementate pentru furnizarea de STS în termen de 15 zile de la solicitarea autorității competente, dar nu mai târziu de 30 de zile înainte de furnizarea serviciului.

Art. 39. — Prețul reglementat aprobat de autoritatea competentă pentru fiecare furnizor și fiecare tip de STS se determină pe baza:

a) costurilor fixe unitare înregistrate în procesul de producere de furnizorul de STS;

b) costurilor unitare specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS, aferente echipamentelor dedicate asigurării fiecărui tip de STS, altele decât cele de la lit. a).

Art. 40. — (1) Costurile fixe unitare aferente procesului de producere se determină prin raportarea costurilor fixe aferente procesului de producere la capacitatea grupurilor generatoare și la numărul de ore de funcționare pe an.

(2) Costurile unitare specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS se determină prin raportarea costurilor specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS la capacitatea calificată pentru fiecare tip de STS a grupurilor generatoare și la numărul de ore de funcționare pe an.

Art. 41. — Costurile fixe aferente procesului de producere includ:

a) costuri de operare și mentenanță (costuri de personal, costuri cu materii prime și materiale, costuri cu utilitățile, costuri cu lucrări de mentenanță, costuri cu impozite, taxe, redevențe etc.);

b) cheltuieli cu amortizarea activelor utilizate în procesul de producere, stabilite prin metoda liniară, pe baza duratei de viață normale legale a acestora.

Art. 42. — Costurile specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS includ:

a) costuri rezultate din funcționarea neeconomică a grupurilor generatoare furnizoare de STS: pierderi tehnologice, reduceri de randament, mentenanță suplimentară, energie electrică neprodusă;

b) costuri cu dotarea grupurilor generatoare calificate pentru furnizarea de STS cu echipamente, sisteme de comunicație și comandă, bucle de reglaj etc., altele decât cele prevăzute la art. 41 lit. b);

c) cheltuieli cu amortizarea mijloacelor fixe utilizate pentru furnizarea de STS, altele decât cele prevăzute la art. 41 lit. b), stabilită prin metoda liniară, pe baza duratei de viață normale legale a acestora;

d) costuri de oportunitate, stabilite pe baza analizei funcționării pieței concurențiale de STS pe o perioadă de cel puțin un an înainte de data fundamentării prețului reglementat în conformitate cu prevederile prezentei metodologii și pe baza justificărilor furnizorilor de STS;

e) costuri cu menținerea unei rezerve de combustibil sau, după caz, a unei rezerve de apă, la un nivel suficient pentru furnizarea STS, pe bază de documente justificative, ca de exemplu: costuri cu încălzirea și/sau reciclarea păcurii, cu dezghețarea și/sau evitarea autoaprinderii cărbunelui, costuri financiare aferente împrumuturilor bancare etc.

Art. 43. — (1) Prețurile de achiziție a fiecărui tip de STS aprobate de autoritatea competentă pentru fiecare furnizor se determină pe baza costurilor unitare justificate cu furnizarea fiecărui tip de STS la care se adaugă o cotă de profit reglementat.

(2) La stabilirea prețurilor reglementate de achiziție a STS, cota de profit nu poate depăși 5%.

Art. 44. — (1) Prețul reglementat pentru furnizarea de STS — energia reactivă necesară pentru reglajul tensiunii în REȚ, care se realizează în afara procesului de producere a energiei electrice, se stabilește pe baza costurilor unitare specifice cu furnizarea acestui tip de STS prevăzute la art. 42.

(2) În vederea minimizării costurilor cu furnizarea în regim de compensator sincron a STS — energia reactivă, OTS și furnizorul acestui tip de STS sunt obligați să colaboreze pe baza unei proceduri privind modul de realizare a serviciului.

(3) Procedura prevăzută la alin. (2), elaborată de OTS în colaborare cu furnizorul acestui tip de STS, se transmite spre avizare la autoritatea competentă în termen de 45 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei metodologii.

CAPITOLUL V

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 45. — Tarifele pentru serviciul de sistem și SFS se pot revizui la un interval de cel puțin 6 luni dacă se constată diferențe mai mari de 5% între veniturile și costurile justificate ale OTS aferente serviciului în perioada analizată.

Art. 46. — La propunerea direcțiilor de specialitate, pentru a evita creșterea nejustificată a tarifului STS, ANRE are dreptul să stabilească limite privind prețurile de ofertare în regim concurențial prin decizie a președintelui, după aprobarea în Comitetul de reglementare.

Art. 47. — ANRE monitorizează cheltuielile/veniturile aferente SFS, STS și serviciului de sistem, pe baza datelor transmise periodic de OTS, în conformitate cu prevederile Ghidului de completare a machetelor de monitorizare a activității OTS, aprobat prin decizie a președintelui ANRE, și ale prezentei metodologii.

Art. 48. — (1) Prevederile prezentei metodologii se aplică începând cu perioada tarifară 1 iulie 2017—30 iunie 2018.

(2) Până la revizuirea tarifelor pentru serviciul de sistem și a prețurilor de achiziție a STS în conformitate cu prevederile prezentei metodologii, se aplică tarifele și prețurile reglementate aprobate de ANRE, valabile la data intrării în vigoare a acesteia.

*ANEXĂ
la metodologie*

Clasificarea și duratele de funcționare reglementate ale mijloacelor fixe

Codul mijlocului fix	Denumirea mijlocului fix	DNF reglementată [ani]
	Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru)	
2.1.16.5.	Aparataje pentru stații electrice și posturi de transformare Echipamente pentru centrale termice, electrice și nucleare	15
2.1.17.3.	Ventilatoare, aeroterme și microcentrale termice murale sau de pardoseli	10
2.1.17.3.1	Aparate de climatizare	10
2.1.22.5.3.	Echipamente digitale de telecomunicații și instalații aferente (electroalimentare, climatizare)	10
	Aparate și instalații de măsurare, control și reglare	
2.2.3.2.	Alte aparate și instalații pentru măsurarea mărimilor electrice, electromagnetice și radiometrice neregăsite în cadrul clasei 2.2.3.	15
2.2.3.1.	Elemente Weston; aparate portabile	6
	Echipamente electronice	
2.2.8.	Instalații pentru comandă și reglarea automată a proceselor tehnologice, pentru semnalizare și telemăsurare	12
2.2.9.	Calculatoare electronice și echipamente periferice. Mașini și aparate de casă, control și facturat	6
	Mijloace de transport	
2.3.2.1.1.	Autoturisme, în afară de:	8
2.3.2.2.9.3.	alte autovehicule cu destinație specială	10
	Mobilier, aparatură birotică, sisteme de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale	
3.1.1.	Mobilier (inclusiv mobilierul comercial și hotelier)	15
3.1.5.	Aparate electrocasnice, aparate radioreceptoare, televizoare	8
3.2.1.	Mașini de scris, de francat, aparate de dictat și reproduș, aparate de desenat, heliografe, aparate de copiat și multiplicat, aparate de proiecție, aparate de citit microfilme etc.	8
3.2.2.	Aparate de telecomunicații pentru birou: aparate telefonice, aparate telefax, aparate telex, instalații de comandă prin radio, aparate de căutat persoane etc.	8
3.3.4	Sisteme de protecție la incendiu (elemente de detecție și de acționare, centrale de semnalizare și alarma la efracție)	18
3.3.5	Sisteme pentru identificarea și controlul accesului, supraveghere și alarmă la efracție	12
	Licențe și sisteme informatice	6